Pyetje-përgjigje

Hoxhë Lulzim Perçuku – Marrë nga derset live - Transkriptim

1. Nëse harroj të them Fatihanë në rekatin e tretë dhe të katërt kur falem me xhemat, apo e harroj ta them etehijatin, a ta përsëris namazin?

Sa i përket harresës së thënies së surës Fatiha, imami nuk ta mbulon gabimin. Fatiha është shtyllë e namazit. Andaj, nëse personi është falur në këtë mënyrë, duhet ta përsërisë atë. Mirëpo, duhet të jetë i sigurt se ka harruar ta thotë, e jo veç të jetë një vesvese. Nëse veç pak ka vesvese në këtë, atëherë personi duhet të llogarisë se e ka thënë atë gjatë namazit, sepse cytjet e shejtanit nuk merren parasysh. Ndërsa sa i takon thënies së etehijatit, varet se a është fjala për etehijatin e uljes së parë apo të dytë. Nëse harrohet të thuhet etehijati në uljen e parë, nuk është e nevojshme të përsëritet namazi. E nëse harrohet të thuhet në uljen e dytë, atëherë namazi duhet të përsëritet sepse ajo është shtyllë e namazit sikurse Fatiha. Mirëpo, nëse para se të japësh selam të është kujtuar se nuk e ke thënë Fatihanë në njërin rekat (kjo siç thamë duke qenë i bindur), atëherë pret derisa jep imami selam. Pasi jep selam imami, ti nuk jep selam, por ngrihesh dhe e plotëson edhe një rekat. E nëse të kujtohet se nuk e ke thënë

Fatihanë në dy rekate, atëherë i vazhdon/plotëson edhe dy rekate pas selamit të imamit.

2. **Nëse njeriu i plotëson 12 rekate në ditë, edhe nëse nganjëherë nuk janë sunete të rregullta, por nafile, a hyn në hadithin se i ndërtohet një shtëpi në xhenet?**

Hadithi ka ardhur për sunetet e rregullta, e jo që të zëvendësohet falja e tyre me namaz nafile (vullnetar). Duhet të jesh i rregullt në faljen e suneteve të rregullta, e që janë:

-2 rekate para farzit të sabahut,

-4 para farzit të drekës,

-2 pas farzit të drekës,

-2 pas farzit të akshamit dhe

-2 pas farzit të jacisë.

Besimtari nuk duhet t'i braktisë ato kurrë gjatë jetës së tij nëse do që t'i ndërtohet një shtëpi në xhenet. Shejkh Abbadi thotë se qëllimi i hadithit është që personi të jetë i rregullt gjatë gjithë jetës së tij në faljen e tyre.

3. **Unaza e fejesës sipas fesë në cilën dorë vendoset?**

Unaza e fejesës sipas fesë nuk vendoset fare. Kjo është e ndaluar ngase është traditë e të krishterëve. Kur themi se është traditë e të krishterëve, për qëllim është se ky veprim është i ndërlidhur me fenë e tyre. Ata kanë një lloj besimi në këtë. Kur i ndërrojnë unazat para priftit, e bëjnë këtë me besimin se kjo martesë mes tyre nuk do të prishet ngase është bekuar prej priftit dhe përderisa unaza qëndron në gisht, ajo (martesa) nuk do të prishet. Kjo është pjesë fesë së tyre. Myslimani e ka të ndaluar t'i imitojë apo t'i përngjajë të tjerët në zakonet që kanë të bëjnë me fetë e tyre. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: "***Ai që e imiton një popull, është prej tyre***." Ibn Tejmije thotë se më e pakta që tregon ky hadith është se përngjasimi ndaj tyre në një prej adeteve/traditave të tyre fetare, është mëkat/haram i madh. Ka mundësi që njeriu të kalojë edhe në kufër/mosbesim, ngase pse njeriu i përngjan të tjerëve, kjo tregon se ai së pari i do ata me të brendshmen e tij (me zemër), e pastaj i pëlqen traditat e tyre; apo anasjelltas, nëse ai vazhdon në praktikimin e zakoneve të tyre, pas një kohe do fillojë të pëlqejë mënyrën e jetesës së tyre, pastaj dhe fenë e tyre, e më pas dhe do e pranojë atë dhe kështu kalon në kufër. Kemi raste të njerëzve të cilët nuk janë treguar të kujdesshëm në imitimin e këtyre traditave të jobesimtarëve dhe dikur kanë kaluar në fenë e tyre.

4. Si i këshilloni ata fëmijë që presin gjithmonë shërbim prej nënës, i kërkojnë ujë, bukë etj., dhe nuk i shërbejnë asaj?

Nëse janë fëmijë në moshën madhore, duhet pasur frikë Allahun dhe ta dinë se ata duhet t'i shërbejnë nënës, duke bërë vepra të mira ndaj saj dhe duke u munduar të arrijnë xhenetin me shërbimin ndaj saj. Ajo mjaftë është kujdesur për ta derisa janë rritur. E tash ata duhet të kujdesën për të. Shërbimi ndaj prindit ka shpërblim të madh tek Allahu. Ka raste që vetë prindi ka dëshirë t'i shërbejë fëmijës së tij. Kështu, shejkh bin Baz i është thënë nga një person se nëna ime ka dëshirë të ma bëj kafen dhe se kënaqet kur ma shërben atë, por nuk dua ta lë sepse dua që unë t'i shërbej asaj, dhe shejkhu i thotë se nëse kjo vepër e kënaq atë, atëherë lëre ta bëjë. Pra qëllimi është të arrihet kënaqësia e prindit. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë*: "**Kënaqësia e Allahut është në kënaqësinë e prindit dhe zemërimi i Allahut është në zemërimin e prindit.**"* Nëse i kënaq ata, e ke kënaqur Allahun e nëse i zemëron ata, e ke zemëruar Allahun. Këshilla ime për ata që kanë prindër, është që të mundohen me çdo vepër (të mirë/lejuar) t'i kënaqin ata dhe të arrijnë kënaqësinë e Allahut me këtë.

5. Nganjëherë nuk më del gjumi për sabah edhe pse i fali të gjitha vaktet, a kam mëkat? A është kjo sepse Allahu nuk më do?

Sa i përket asaj se a ka mëkat njeriu nëse nuk i del gjumi për faljen e namazit të sabahut, kjo varet nga personi. Nëse ai ka qëndruar deri vonë zgjuar, ka mëkat, sidomos kur dikush e njeh veten se nëse bie në gjumë një apo dy orë para hyrjes së sabahut nuk do t'i dalë gjumi për namaz, atëherë këtu ka mëkat ngase ai duhet t'i ndërmarrë (veprojë) shkaqet për t'u zgjuar për sabah. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë që pas jacisë menjëherë të flihet, kjo është sunet, në mënyrë që njeriut t'i dalë gjumi (dhe të jetë më i kthjelltë) për sabah, apo për namaz të natës (për atë që e falë atë). Namazi është gjëja më kryesore e fesë tënde. Andaj, duhet t'i veprosh të gjitha shkaqet për ta falur atë në mënyrën më të mirë. E prej këtyre shkaqeve është rënia herët në gjumë në mënyrë që kur të zgjohesh për sabah të jesh i kthjelltë për namaz të sabahut, i përulur, i vëmendshëm në leximin e Kuranit dhe i përqendrueshëm gjatë faljes, e jo duke t'u mbyllur sytë apo duke e falur sa më shkurt. Nuk të lejohet të luash me namazin tënd, duke qëndruar zgjuar deri natën vonë e të thuash "e po ndoshta më del gjumi, nëse jo, e fali kur të zgjohem". Kështu do humbasësh shumë dhe përveç kësaj ke mëkat tek Allahu. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: ***"Ai që i fal dy namazet e ftohta (sabahun dhe ikindinë), do të hyjë në xhenet."*** Nuk është për qëllim të falen veç këto dy namaze e të tjerat jo. Por, hadithi tregon se kush i kushton kujdes këtyre dy namazeve, të tjera namazeve u kushton edhe më shumë kujdes. Këto dy vakte janë më problem sepse njerëzit përtojnë të zgjohen për

sabah apo flenë vonë, dhe si rrjedhojë nuk u del gjumi. Ndërsa sa i përket ikindisë, tek arabët ka qenë traditë të flenë pas drekës dhe nuk e kanë falur ikindinë në kohë, apo kanë fjetur deri në aksham dhe kështu u ka ikur ikindia. Andaj, kush i ruan këto dy namaze, siç i quan i Dërguari saAllahu alejhi ue selem "namazet e ftohta" (në këto dy kohë është më fresk), do të hyjë në xhenet. Njeriu ka mëkat tek Allahu nëse nuk e programon alarmin, nëse është neglizhent duke mos iu kushtuar rëndësi shkaqeve për t'u zgjuar, apo nëse nuk e porosit ndokënd prej familjes për ta thirrur për sabah, si dhe nëse nuk flenë herët. Sa i përket asaj se a është kjo gjë dëshmi se nuk e do Allahu, këtë nuk e dimë. Se kënd e do Allahu e kënd do, kjo është çështje e Allahut. Ne duhet të përpiqemi ta arrijmë Dashurinë e Allahut, të veprojmë vepra të mira sa më shumë, t'i plotësojmë obligimet dhe të largohemi prej ndalesave. Ne shpresojmë se Allahu na do, mirëpo nuk ia garantojmë vetes. Dijetarët thonë: "*Nuk është çështja se a e do Allahun apo jo (ngase këtë e pretendojnë të gjithë), mirëpo çështja është se a të do ty Allahu apo jo.*" Këtë duhet të përpiqesh ta arrish. Nëse personi ka problem me prekjen e xhindëve dhe ata kanë arritur ta pushtojnë aq shumë saqë nuk i del gjumi (nuk e lënë t'i dalë gjumi) për sabah, atëherë in shaa Allah i tilli arsyetohet tek Allahu.

6. Kur falet vitri nëse e kam lënë ta falë natën dhe nuk më ka dalë gjumi?

Dijetarët kanë dy mendime:

-disa thonë se personi mund ta falë namazin e vitrit me tri rekate kur të zgjohet edhe pse ka hyrë koha e sabahut.
-disa të tjerë kanë thënë se ajo që aludon suneti profetik është që personi ta falë atë pas lindjes së diellit, kështu pret 10-15 min pas lindjes së diellit, mirëpo nuk e fal tri rekate, por e fal katër rekate. Kështu, nëse ai e ka pasur zakon ta falë në tri rekate, atëherë (në raste të tilla) e fal pastaj katër rekatësh. Nëse e ka pasur zakon ta falë atë një rekat, atëherë e fal pastaj dy rekatësh. Në këtë mënyrë e fal atë kaza duke ia shtuar një rekat më shumë.

7. A është i pastër gjaku i insekteve (p.sh.: i mushkonjave) nëse prek rrobën me të cilën ndodh ta fali namazin?

Sipas dijetarëve, insektet nuk kanë gjak. Nëse e mbyt atë sheh se nuk i del gjak. Gjakun që e ka mushkonja (nëse e mbyt) është i njeriut, prej të cilit e ka thithur. Mendimi më i saktë i dijetarëve është se gjaku është i pastër. Gjaku i njeriut është i pastër. Andaj, nuk prishë punë nëse falësh me rrobën në të cilën ka mbetur gjaku prej mbytjes së mushkonjës. Nëse miza bie në ushqim, atëherë zhytet e tëra në të, ngase Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë për të se në njërin krahë të saj gjendet sëmundja e në tjetrin gjendet ilaçi. Këtë veçse e ka vërtetuar edhe shkenca. Një dispozitë që nxirret nga kjo, është se nëse insektet ngordhin në ushqim, nuk duhet të hidhet ai ushqim ngase insektet janë të pastra, nuk janë sikurse cofëtinat e tjera. Pejgamberi salAllahu

alejhi ue selem ka treguar se nëse miu ngordh në tëlyen të ngurtë (siç e kanë përgatitur dikur), atëherë duhet të largohet miu dhe pjesa e tëlyenit përreth tij, ngase ai është cofëtinë dhe e bën të papastër atë pjesë. Tek insektet nuk është çështja e tillë. Ai (insekti i ngordhur) zhytet i tëri në ushqim dhe ai mund të pihet/hahet pastaj. Sikur insekti të llogaritej cofëtinë, ai ushqim nuk do duhej të hahej, ngase ai (insekti) ka ngordhur në të. Dijetarët i quajnë insektet gjëra që nuk kanë gjak që u rrjedh nëpër trup, siç kanë kafshët e mëdha.

8. Si duhet të jetë qëndrimi i besimtarit ndaj prindërve dhe gruas së tij kur ka probleme mes tyre?

Besimtari duhet ta dijë se hakun më të madh ndaj tij e kanë prindërit. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë se njeriu që e meriton më së shumti respektin tënd është nëna, duke e thënë këtë tri herë, pastaj thotë babai. Prindërit kanë aq të drejtë të madhe ndaj fëmijës saqë Allahu e ka radhitur këtë menjëherë pas së drejtës së Tij. Allahu thotë: **"Adhuroni Allahun dhe mos i shoqëroni Atij asgjë (në adhurim); silluni mirë me prindërit…"** Nisa 36, ku menjëherë pas së drejtës së Tij e sjell bamirësinë ndaj prindërve. Këtu bën përjashtim vetëm gruaja. Kur femra martohet, burri ka hak më të madh ndaj saj sesa prindërit e saj, siç e tregojnë këtë argumentet e tjera. Nëse prindërit e urdhërojnë për diçka dhe po ashtu e urdhëron edhe

burri, atëherë ajo duhet t'i bindet burrit (përderisa ajo gjë nuk është haram apo mëkat). Nga kjo që thamë, kuptojmë se besimtari duhet të mundohet të jetë i drejtë dhe i hapur me të dy palët (me prindërit dhe me gruan), duke mos mbajtur fshehtë ndonjë gjë, të bëjë biseda të lira me ta për t'ua treguar problemet. Kështu t'i këshillojë ata sepse të dy palët kanë nevojë për këshillim (t'u thotë se nuk duhet pasur probleme besimtarët mes tyre sidomos kur lidhja është kaq e afërt). Kjo është këshilla në përgjithësi ndaj kësaj gjëje. Mirëpo, problemet në këto raste janë të ndryshme, e po ashtu dhe arsyet pse kanë ardhur deri te problemet janë të ndryshme. Sidoqoftë, besimtari duhet gjithashtu ta lusë Allahun për t'i përmirësuar këto raporte. Nëse njeriu ka mendim të mirë për Allahun, i mbështetet Atij dhe i lutet Atij (për përmirësimin e raporteve mes tyre), atëherë Allahu bën çudira dhe nuk e zhgënjen besimtarin, i përgjigjet lutjes së tij. Gjithashtu, duhet ditur se shkaku kryesor i problemeve familjare dhe mes të afërmve është veprimi i mëkateve, dhe kështu Allahu i sprovon pastaj si dënim për ta me mosmarrëveshje mes tyre. Nëse njeriu do që Allahu t'ia rregullojë raportet mes tij dhe të tjerëve, atëherë ai duhet të rregullojë raportin mes tij dhe Allahut. Kjo është një fjalë nga selefi e cila duhet të shkruhet me ar.

9. A është obligim sexhdja e leximit, sa sexhde bëhen dhe çfarë thuhet?

Jashtë namazit:

Pas leximit të atyre ajeteve të sexhdes, është sunet bërja e sexhdes. Thua "Allahu ekber" dhe bien në sexhde. Mund të thuash ato dhikre që i thua në sexhden e namazit (subhaneRabbijel ale, dhe të tjera që thuhen në sexhde). Kur ngrihesh nga sexhdja nuk thua "Allahu akber", por veç ngritësh. Pra, personi e bën veç një sexhde. Nuk është kusht të kthehesh nga Kibla, as të kesh abdes dhe as të vihet mbulesa (nga femrat). Kjo sexhde nuk është si sexhdeja e namazit, por është lavdërim ndaj Allahut. Andaj, Allahu lavdërohet edhe në kohë të tjera jashtë namazit, si: duke bërë dhikër, duke e madhëruar atë, pa qenë kusht abdesi apo mbulesa. Andaj edhe sexhdja e leximit është e këtij lloji.

Brenda namazit:

E nëse personi është në namaz dhe e lexon ajetin e sexhdes, atëherë thotë "Allahu ekber" kur shkon në sexhde dhe kur ngrihet prej saj, ngase kanë ardhur hadithe të tjera të cilat tregojnë se Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë "*Allahu ekber*" për çdo lëvizje në namaz. Nuk ka argument se ngrehen duart në këtë rast gjatë shkuarjes dhe ngritjes nga sexhdja e leximit.

Po ashtu, nuk është e nevojshme të bëhet ulja e pushimit pasi e kryen atë, mirëpo personi çohet direkt

në këmbë. Ulja e pushimit ka ardhur veç mes rekateve të namazit.

10. A lejohet transplantimi i organeve?

Një pjesë e dijetarëve e ndalojnë transplantimin e organeve, si: shejkh Uthejmin, shejkh Albani, Allahu i mëshiroftë. Ata janë mbështetur në parime të përgjithshme në Islam dhe në argumente të ndryshme, prej tyre është hadithi: *"**Nuk ka dëmtim të tjetrit dhe as të vetës.**"* Nuk i lejohet njeriut ta dëmtojë vetën për t'i bërë dobi dikujt. Kështu na mëson hadithi. Kështu, kur dikush ia jep veshkën dikujt, do të dëmtohet gjithsesi në shëndet. Kjo është dhe e vërtetë ngase nuk ka mundësi të jetë ai që i ka dy veshka sikurse ai që ka një. Ka dijetarë që e lejojnë këtë në mënyrë të pakushtëzuar, duke u argumentuar me argumente të ndryshme, prej tyre ajeti: **"...nëse dikush shpëton një jetë, është sikur të ketë shpëtuar jetën e krejt njerëzve",** Maide 32. Andaj thonë "Kur dikush ia jep dikujt organin, kështu bëhet shkak që ai të vazhdojë jetën." Ky është parim i përgjithshëm në Islam. Është dhe një mendim i tretë i dijetarëve që qëndron mes këtyre dy mendimeve, që është: "Lejohet, mirëpo me kushte." Shembull: nëse është fjala për veshkën, së pari duhet shikuar a kryen puna dializa, nëse po atëherë nuk bëhet transplantimi i saj, kështu personi e vazhdon jetën me dializë. Nëse nuk kryen punë dializa, atëherë duhet parë se a ka ndonjë prej jobesimtarëve i cili ka lënë porosi që pas vdekjes së tij organet e tij t'i

dhurohen të tjerëve, atëherë në këtë rast të sëmurit i bëhet transplantimi i veshkës (së marrë prej tij), pa kaluar direkt te marrja e veshkës prej myslimanit. E nëse nuk gjen askënd prej jobesimtarëve, atëherë kalohet te myslimanët, kjo me kusht që mjekët ta vërtetojnë se pas transplantimit nuk rrezikohet jeta dhe shëndeti i dhuruesit (sepse ka raste kur ai që dhuron një veshkë, pastaj qëndron me barëra tërë kohën dhe i sëmurë, e në këtë rast nuk dhurohet veshka), si dhe ta vërtetojnë se nëse nuk bëhet ky transplantim jeta e të sëmurit do të rrezikohet, atëherë lejohet që myslimani ta dhurojë organin për myslimanin. Ky është mendimi më së afërmi me të vërtetën (duke u plotësuar këto kushte). Nuk lejohet t'i merren organet një të vdekuri jobesimtar, kur nuk dihet se a ka lënë këtë me porosi apo jo. Po ashtu, ndalohet shitja dhe blerja e organeve ngase ato janë një gjë të cilat Allahu ia ka dhuruar njeriut dhe atij nuk i lejohet të bëjë tregti me to duke ua shitur të tjerëve. Kjo vlen për të gjitha organet në përgjithësi, jo veç për veshkat. Ka raste kur transplantimi i organeve nuk lejohet në asnjë formë, shembull:

-transplantimi i një testikuli: kur një burri i është dëmtuar njëri testikul dhe nuk mund të bëjë fëmijë, nëse atij i dhurohet një testikul prej dikujt, ata fëmijë që lindin prej tij konsiderohen fëmijë imoraliteti, fëmijë të jashtëligjshëm, ngase ai testikul është i huaj,

-transplantimi i vezores te femrat nuk lejohet të transplantohen, sepse çdo fëmijë që lind prej saj llogaritet se është i nënës tjetër (i dhurueses), është fëmijë i jashtëligjshëm.

-transplantimi i mitrës.

11. A është e obligueshme bërja e gostitë së martesës në Islam?

Këtu ka mospajtime mes dijetarëve, disa e obligojnë e disa jo. Mirëpo, e vërteta është se nuk është e obligueshme. Është mirë që besimtari të mos e lë pa i gostitur të afërmit apo shokët e tij, sado e thjeshtë që është ajo gostitje. Abdurrahman ibn Aufi kur ka shkuar te Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem dhe i ka treguar se është martuar, ai i ka thënë: ***"Bëj dasmë (gosti) qoftë dhe nëse e ther veç një dele."*** Disa dijetarë thonë se prej këtij hadithi kuptohet se për dasmë është obligim së paku të theret një dele. Mirëpo, ka ardhur hadithi tjetër në të cilin tregohet se Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem në dasmën e tij nuk ka therur asgjë. Nga kjo kuptohet se është veç sunet, gjë e preferuar, e nuk është obligim. Është mirë që të theret një dele, dy dele. Por, edhe nëse jep ushqim çfarëdo qoftë ai, siç ka vepruar Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem në një gosti të martesës me njërën prej grave të tij, duke bërë hallvë (nuk është si hallva që bëhet tek ne) dhe gostitur me hurma dhe gjëra tjera të kësaj natyre, pa therur asgjë, atëherë nuk ka të keqe. Mirëpo, (si gostia, si therja e deles) janë veç sunet, vepër e preferuar, e jo obligime.

12. A ka ndonjë urtësi prekja e gojës së foshnjës me hurmë?

Është besim i gabuar nëse dikush mendon se nëse filani ia afron hurmën te buzët (apo te qiellza) të porsalindurit, atëherë ai do të marrë tipare sikurse të atij. Tiparet prej njeriut në njeri nuk kalojnë në këtë mënyrë. Sahabët i kanë dërguar fëmijët e tyre të porsalindur tek i Dërguari salAllahu alejhi ue selem me qëllim që gjëja e parë të cilën e marrin foshnjat e tyre të jetë pështyma e tij (së bashku me shijen e hurmës), duke kaluar bereqeti i tij te foshnjat e tyre. Të Dërguarin salAllahu alejhi ue selem e ka bërë Allahu të bereqetshëm, në vetën e tij dhe në të gjitha pjesët e tij. E prej tyre pa dyshim është dhe pështyma. Ka mendim të dijetarëve se ky veprim me hurmën ka vlejtur veç për të Dërguarin salAllahu alejhi ue selem. Mirëpo, shumë prej dijetarëve të tjerë thonë se përtypja e hurmës dhe pastaj prekja me të qiellzën e fëmijës, mund të zbatohet edhe tash prej kujtdo, qoftë nga prindi i foshnjës, i afërmi etj. Kjo dhe ndërlidhet me mjekësinë moderne, e cila thotë se kur të lindë fëmija ka nevojë për glukozë. Në spitale u japin atyre një sasi të glukozës. E gjëja prej së cilës fëmija më së miri e merr glukozën është hurma. Disa mjekë myslimanë thonë se nëse veprohet kështu, nuk është e nevojshme pastaj t'i jepet glukozë në mënyrë artificiale.

13. Një këshillë për pasuesit e sunetit të cilët postojnë fotot e grave të tyre në rrjetet sociale?

Kjo është një fatkeqësi që i ka goditur myslimanët e kësaj kohe. Kur nuk kanë qenë rrjetet sociale, ka qenë e vështirë që një pasues i sunetit t'i shkrepë foto vetes apo dikush atij. Të gjithë kanë pasur mendimin se kjo është haram. E prej se janë përhapur këto rrjete sociale, njerëzit kanë filluar të bëjnë lehtësime në këtë çështje. E keqja shtohet edhe më shumë kur ato foto janë të femrave, e sidomos kur dikush e lejon gruan e tij të postojë fotot e saj. Ne e dimë se me Islam është që gruaja të mbulohet, si dhe sa më pak të shihet prej meshkujve të huaj. E kur burri e poston foton e saj apo e lejon atë ta postojë atë, atëherë e shohin shumë njerëz (e edhe meshkujt e huaj). Kjo tregon se ai nuk ka xhelozi për familjen e tij, për gruan e tij. E mospasja e xhelozisë është prej mëkateve të mëdha. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: **"Dejuthi (ai që nuk ka xhelozi) nuk hyn në xhenet."** Andaj duhet pasur kujdes. Edhe vetë jobesimtarët janë në gjende të vështirë prej rrjeteve sociale. Prej se janë përhapur, është shtuar divorci me të madhe, për shkak të fotove që postohen aty, shkëmbimeve të mesazheve, komenteve etj. Edhe te disa prej myslimanëve ka ndodhur që facebook-u të jetë shkak deri te divorci.

14. A lejohet ta përshëndes me dorë motrën e gruas ngase martesën me të e kam të ndaluar?

Nuk lejohet dhënia e dorës motrës së bashkëshortes. Çështja se personi e ka të ndaluar martesën me të, do të thotë se përderisa është i martuar me gruan e tij, nuk i lejohet martesa me motrën e saj.

E nëse ndonjërit i vdes gruaja, i lejohet të martohet me motrën e saj. E meqë pas një kohe i lejohet ta marrë atë për martesë, atëherë nuk i lejohet dhënia e dorës. Ky është kriteri.

Ekziston ndalesë e përkohshme e martesës me disa grupe të femrave. E ka raste kur ndalesa është e përhershme.

Atyre femrave me të cilat i ndalohet besimtarit martesa përherë, i lejohet atij t'ua japë dorën. Ndërsa, atyre femrave me të cilat i ndalohet besimtarit martesa përkohësisht, i ndalohet atij dhënia e dorës atyre, se përderisa është e përkohshme kjo i bie se ka pengesë, e kur hiqet kjo pengesë atëherë lejohet martesa me to.

15. A i lejohet gruas të këndojë Kuran për burrin e saj të vdekur, apo të falë namaz për të?

Ajo që lejohet është bërja lutje për të. As nuk lejohet leximi i Kuranit që sevapi t'i shkojë të vdekurit, e as nuk lejohet falja e namazit që sevapi t'i shkojë të vdekurit. Ky është mendimi më i saktë i dijetarëve sepse nuk ka argument nga Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem apo shokët e tij që të falet namaz me nijetin që t'i shkojë shpërblimi të vdekurit, apo të lexohet Kuran për t'i shkuar shpërblimi të vdekurit, qoftë ky i vdekur babai,

apo nëna etj. Përderisa nuk e kanë vepruar ata, as për neve nuk lejohet kjo gjë. Pra, është bidat. Sikur të ishte e lejuar atëherë patjetër se do ta kishte vepruar i Dërguari salAllahu alejhi ue selem, apo shokët e tij dhe pastaj ai salAllahu alejhi ue selem do ua kishte miratuar atë. Feja e Allahut është plotësuar.

Bërja lutje për të vdekurin lejohet. Sa më shumë që bëhet lutje për të gjallët dhe të vdekurit është aq më mirë. I vdekuri është shumë nevojtar për lutjet e të gjallëve, qoftë ai i vdekur prindi, apo burri, apo vëllai etj. Nëse është gjykuar për të që të ketë dënim të varrit, atëherë lutjet tona ia lehtësojnë atë nëse Allahu na pranon ato lutje. E nëse nuk është duke e përjetuar dënimin e varrit, atëherë i shtohen shpërblimet në varr për shkak të lutjeve tona, i zgjerohet dhe i ndriçohet varri.

Prej gjërave të tjera që lejohen ndaj të vdekurit është dhënia sadaka për të që shpërblimi t'i shkojë atij. Kjo ka ardhur në hadith.

Po ashtu lejohet të agjërohen ditët e Ramazanit (agjërimi farz) të cilat i kanë mbetur pa agjëruar sa ka qenë gjallë, mirëpo jo nafilet (agjërimi vullnetar).

Nëse personi është zotuar se do të agjërojë kaq e kaq ditë për hir të Allahut dhe e ka zënë vdekja pa i kryer, atëherë i lejohet të gjallit t'i agjërojë ato, sepse zotimi për kryerjen e një vepre të mirë është obligim për atë që zotohet (ai vetes ia ka bërë obligim këtë). Nëse personi nuk e kryen ka mëkat dhe nëse Allahu nuk e fal, ai ka dënim. Andaj nëse i gjalli e di se ky person është zotuar

dhe nuk e ka kryer atë, atëherë i është bërë obligim dhe është mirë t'i agjërojë ato ditë në emër të tij.

16. Kur personi duhet t'i shpallë të tjerët jobesimtarë?

Dijetarët, myftilerët ose gjykatësit janë ata të cilët i shpallin të tjerët jobesimtarë. Njerëzve të thjeshtë nuk u lejohet të gjykojnë për një person se "ai ka dal nga feja" ose "ka bërë kufër", përveç nëse ky person thotë "unë nuk jam mysliman", apo "i takoj një feje tjetër (e jo Islamit)". Në këtë rast, nuk bën që këtij t'i thuhet mysliman. Për personin i cili është mysliman, beson në Allahun, në Kuranin, në Muhamedin salAllahu alejhi ue selem, porse vepron vepra të kufrit, njerëzve të thjeshtë nuk u lejohet të marrin gjykim për të duke e shpallur si jobesimtar. E këtë gjë e hasim te shumë prej njerëzve, të cilët nuk i dinë gjërat elementare të fesë dhe gjykojnë për të tjerët. Kjo pa dyshim është prej mashtrimit të shejtanit i cili ua ka bërë atyre. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë: ***"Kush i thotë tjetrit "o jobesimtar", atëherë njëri prej tyre është jobesimtar."*** Kjo tregon për rrezikun t'i thuhet tjetrit jobesimtar dhe se origjina është se nuk të lejohet ta shpallësh tjetrin jobesimtar. Këtë e merr përsipër vetëm dijetari, apo myftiu i shtetit islam, apo gjykatësi, e jo të tjerët. Çështjet që i shtjellojmë gjatë derseve ku themi "personi ka bërë kufër të madh", qëllimi nuk është që të merren e të zbatohen mbi të tjerët duke gjykuar për

ta (se janë jobesimtarë), ngase kjo gjë nuk më lejohet as mua e as të tjerëve (nga hoxhallarët e tjerë). Mirëpo, qëllimi i mësimit të atyre çështjeve është dija rreth tyre, për të pasur kujdes të mos biem në ato vepra dhe fjalë që janë kufër i madh (që nxjerrë nga feja).

17. Cila është lëmosha më e vlefshme?

Lëmosha më e vlefshme është ajo që i jepet familjarëve nevojtarë. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka thënë se nëse lëmosha jepet jashtë familjes, kjo është lëmoshë, e nëse jepet te familja/të afërmit, kjo është lëmoshë dhe lidhje farefisnore; arrihen dy shpërblime: dhënia e lëmoshës dhe mbajtja e lidhjeve farefisnore. Mirëpo, nëse familjarët nuk janë aq shumë të nevojshëm për lëmoshë dhe është një rast tjetër me nevojë shumë të madhe, atëherë vlerësohet situata dhe peshohet cila dhënie është më e nevojshme. Kështu që në këtë rast nuk prish punë të jepet edhe jashtë familjes ngaqë është nevoja më e madhe dhe patjetër se shpërblimi është më i madh. Shembull: është rasti i një të sëmuri për shërim jashtë vendit dhe nga ana tjetër nevoja e familjes për ushqime. Gjendja e të sëmurit është më urgjente ngase nëse vonohet dhe nuk shkon, kjo mund të bëhet shkak që sëmundja t'i rritet dhe t'i vështirësohet shërimi. Në këtë rast, lëmosha i jepet të sëmurit edhe nëse familjarët mbesin pak keq.

18. A lejohet thyerja e renditjes se dhikreve te mburoja e muslimanit?

Autori e ka shkruar mburojën e myslimanit ashtu siç i ka ardhur më lehtë atij, e jo pse kjo gjë ka ndonjë domethënie. Madje nuk duhet të mendojë njeriu se dhikret thuhen veç sipas renditjes që gjendet aty sepse kjo nuk ka bazë në sunetin profetik. Krejt ato dhikre që janë aty, janë mbledhur prej haditheve të ndryshme, e jo pse ka ardhur një hadith për të treguar se ky dhikër thuhet njëherë, pastaj ky e ai tjetri. Nuk është mirë që gjithmonë personi t'i përmbahet asaj renditje. Është mirë prishja/thyerja e saj duke mos besuar se ajo (renditje) ka ndonjë kuptim dhe domethënie, e që kështu pastaj të kalohet në bidat.

19. Nëna ime e sëmurë nuk ka gjetur ilaç nëpër spitale dhe për këtë shkoi te një magjistar, i cili i kërkoi të lahet me gjak dhie. A lejohet kjo gjë?

Kjo është prej veprave të magjistarëve. Ai sigurisht i ka thënë ta gjejë një dhi të caktuar, me ngjyrë të caktuar, dhe që ta therë në emër të xhindit. Në këtë rast personi (që e bën këtë) bën shirk të madh dhe del nga feja. Kjo është e keqja e shkuarjes te magjistarët, përveç që është e ndaluar. Pejgamberi salAllahu alejhi ue selem ka treguar se veç të shkohet te magjistarët nuk pranohet namazi 40 ditë. Kjo është e zakonshme te magjistarët, ata i thonë personit: "gjeje një pulë, ose shpend, ose kafshë me ngjyrë të caktuar", urdhra dhe udhëzime këto

të cilët ua japin xhindët/shejtanët, e që pastaj kur ai (person) ta therë, e ther në emër të xhindit dhe i bën shirk Allahut.
Personi duhet të pendohet tek Allahu sinqerisht për këtë, të kthehet te feja e Tij dhe të kërkojë falje tek Ai për t'ia fshirë këtë mëkat, sepse vërtetë është mëkat i madh; ta dijë se shërimi është në Dorën e Allahut dhe se askush nuk ka mundësi ta shërojë nëse Ai nuk do. Pastaj të mundohet ta mësojë teuhidin (njësimin e Allahut në adhurim), të lexojë libra për të ditur se çfarë është teuhidi dhe shirku. Kur njeriu e mëson teuhidin dhe mundohet ta realizojë atë, e mëson shirkun dhe largohet prej tij, kështu arrin të fitojë xhenetin e Allahut.
Duhet marrë shkaqet e ligjshme/lejuara, e jo ato të ndaluarat. Shkaqet e ndaluara janë ato të cilat nuk kanë ardhur në Kuran dhe sunet. Nëse e vepron një shkak i cili nuk ka ardhur në Kuran e sunet, ti ke vepruar shirk, shirk të madh ose të vogël, varësisht prej nijetit ose veprës. Siç thamë, nëse në këtë rast personi ka therur për hir të shejtanit, ka vepruar shirk të madh. E nëse e vepron një shkak që nuk ka bazë në Kuran e sunet, si: një hajmali, gur, syrin e kaltër, atëherë ky është shirk i vogël, sepse nuk ka argument as në Kuran e as në sunet se kjo gjë është shkak që ia largon të keqën. Nëse personi i cili e merr hajmalinë beson se vetë ajo e shëron, atëherë ka vepruar shirk të madh; pra varësisht prej nijetit dhe besimit të tij.
Prej shkaqeve të lejuara janë ato shkaqe për të cilat praktika ka treguar se janë të dobishme. Mirëpo, ku referohemi te praktika? Duhet referuar/drejtuar te

specialistët e asaj fushe. Shembull: kur sëmundja është fizike, mjekët e refuzojnë/mohojnë se "një shkak i caktuar nuk bën dobi dhe nuk ka bazë në mjekësi", kështu që nuk lejohet prakitikimi i atij shkaku, e nëse e praktikon ke bërë haram. Pra, nuk ka bazë as në Kuran e as në sunet dhe as specialistët e asaj fushe nuk thonë se është e dobishme, atëherë nëse e vepron atë shkak ke bërë shirk. Mund të përmendim në këtë rast shërimin me bioenergji. Ky lloj shërimi nuk ka ardhur në Kuran e sunet, ndërsa sa i takon mjekësisë, ajo nuk e pranon bioenergjinë.

20. Mesazhet e gjatë që qarkullojnë në internet ku në fund shkruajnë "Dërgoje tek kaq e aq miq dhe të vjen kjo e ajo (e mirë)..." çfarë janë?

Këto janë besëtytni dhe kotësi. E nuk vlen as të lexohen. Nëse njeriu e beson atë dhe e vepron, ka bërë shirk ngase e ka marrë një shkak të cilin e vepron dhe prej të cilit shpreson se do të ketë dobi. Për këtë shkak nuk ka treguar as Kurani dhe as suneti, e as përvoja praktike, se sjell dobi. Prandaj, çdo kush që e vepron një shkak të tillë ka bërë shirk të vogël nëse e konsideron atë veç si shkak për sjelljen e dobive dhe të të mirave. E nëse konsideron se vetë ai ia sjell të mirat dhe dobitë, pavarësisht Allahut, në këtë rast ka bërë shirk të madh. Muslimanit nuk i lejohet të veprojë kështu, duke ia dërguar atë personave të tjerë. Nëse vepron ashtu (siç thuhet në mesazh), kjo gjë e rrezikon islamin e personit. Ju duhet ta ndaloni shpërndarjen e këtij mesazhi dhe t'i lajmëroni të tjerët që të mos e

shpërndajnë atë, ata duhet ta fshijnë. Barte këtë përgjigje tek ta.